

20 אוגוסט 2024

ט"ז אב תשפ"ד

גזר דין משמעתי בעניינה של [ת.ז.] – [ת.ז.]

שופטים: פרופ"א יהודה פינצ'ובר (אב בית הדין), פרופ"א ישי ויסמן, מר רז עזר בוזגלו.

יועצת משפטית לבית הדין: עו"ד ליאורה ארזי בן-חיים.

תובעת: פרופ"ח יסכה גולדפלד, יועץ משפטי עו"ד שחר הופמן.

נקבלת: גב' [ת.ז.], מיוצגת ע"י עו"ד עדן וורנר ועו"ד אסף דוק.

1. בתאריך 20.2.2024 ניתנה הכרעת הדין בעניינה של הסטודנטית [ת.ז.], [ת.ז.] (להלן: "הסטודנטית"), בה **הורשעה פה אחד בעבירות משמעת לפי סעיפים 4.1.1 ו-4.11** לתקנון משמעת סטודנטים של הטכניון (עשה בהונאה או בדרך בלתי כשרה אחרת מעשה על מנת להשיג יתרון אקדמי; עשה מעשה שיש בו משום מרמה, הונאה, זיוף, או מסירת מידע כוזב בכל הנוגע, במישרין או בעקיפין, לחובות או זכויות סטודנט בטכניון).
2. המעשה בגינו הורשעה הסטודנטית הוא על כך שהגישה ללימודי הסמכה טופס 3010 (אישור על שירות מילואים) **מזויף**, במטרה לקבל הטבה אקדמית – נקודות זיכוי על פעילות חברתית. המסמך המזויף הוגש בתאריך 6.5.2023 בפורמט תמונה, ויום למחרת הוגש שוב בפורמט PDF.
3. בסיכומה של הכרעת הדין המפורטת כתבנו כדלקמן (סעיף 41):

"הראיות בתיק מראות באופן חד משמעי כי הטופס המזויף נשלח פעמיים לרכזת המילואים מהמייל הטכניוני של הסטודנטית. לא השתכנענו כי קיים ספק סביר לגבי אשמתה של הסטודנטית. גרסת ההגנה היתה בלתי מהימנה ובלתי סבירה לדעתנו, ולא עוררה בנו ספק בדבר אשמתה".

4. בתאריך 10.4.2024 נשמעו הטיעונים לעונש בנוכחות הצדדים.

התביעה:

5. התביעה ביקשה כי בית הדין יגזור על הנאשמת את העונשים הבאים: ציון אפס בכל קורסי הבחירה החופשית (נבחרות ספורט בארבעה סמסטרים, לפי סעיף 12.4 לתקנון), הרחקה בפועל מלימודים בטכניון למשך שנתיים (לפי סעיף 12.7 לתקנון), הרחקה על תנאי לארבע שנים בגין הרשעה חוזרת.
6. התביעה טענה כי מדובר במקרה חמור של מרמה וזיוף מסמך רשמי של מדינת ישראל, אישור מילואים, לצורך קבלת טובת הנאה – הקלות הניתנות למשרתי מילואים, ובאופן ספציפי נקודות זיכוי אקדמיות. זוהי עבירה לא רק משמעטית, אלא גם פלילית. מדובר במסמך שהסטודנטית יצרה בעצמה ושלחה ללימודי הסמכה, תוך ניסיון להערים על המערכת. לאחר מכן ניסתה להונות את בית הדין באמצעות הצגת גרסאות כוזבות, שונות וסותרות, ובאמצעות הטלת האשם על צד ג'. בהכרעת הדין, בית הדין דחה את טיעוניה וגרסאותיה. נוכח חומרת העבירה יש להשית על הסטודנטית עונש הולם, אשר ישקף את חומרת המעשים ואת הנפש מההתנהלות.

7. זיוף אישור מילואים סותר בצורה בוטה את העקרונות והדרישות הבסיסיות ביותר שהתכניון מצפה להן מסטודנטית. עקרונות אלו עוגנו בקוד האתי, ופותרים את תקנון המשמעת לסטודנטים (ההדגשה אינה במקור):

"הלימודים בטכניון מבוססים על אמון בין המוסד לבין הלומדים בו. הסטודנטים מחויבים ליושרה אקדמית ולהתנהגות ההולמת את כבוד התכניון, הסטודנטים, העובדים וחברי-הסגל האקדמי. מטרת תקנון זה היא להסדיר את הטיפול באותם מקרים החורגים מכללים אלה".

התביעה ציטטה גם מתוך החזון המעודכן של התכניון לבוגריו (ההדגשה הוספה):
"... להיות מסוגלים לקבל החלטות ולנווט את הספינה מתוך הבנת המורכבות, היכולת לשקול ערכים מתנגשים, מתוך הבנת ההקשר החברתי-תרבותי-כלכלי הרחב, ומתוך יושרה פנימית, מקצוענות ותחושת מחויבות לקהילה".

8. מעשיה של הסטודנטית מצביעים על ליקוי מוסרי וערכי עמוק, המטיל צל כבד על התאמתה ללימודים אקדמיים בכלל, ובטכניון בפרט. אילו מעשה הזיוף היה צולח, הוא יכול היה לזכותה בהקלות שאינן מגיעות לה. אך מעבר לכך, מעשיה פגעו בקהילת משרתי ומשרתות המילואים כולה, ובאמון שהתכניון מבקש לתת בהם. ההקלות שניתנות למשרתי ומשרתות המילואים מוענקות להם מתוך הכרה במצוקתם, ובפגיעה שנגרמת ללימודיהם בשעה שהם משרתים את המדינה.

מעשה זיוף כזה חותר תחת היסודות עליהם מושתת התכניון, וכל מוסד אקדמי אחר; ומכרסם בשמו ובמוניטין האקדמי של התכניון, ושל כל תלמידיו ובוגריו.

9. לעניין רף הענישה אשר נקבע בטכניון בעבירות בוטות של זיוף – בשלושה מקרים קודמים בהם סטודנטים זייפו אישורי מילואים מספר פעמים, הם הורחקו לצמיתות מלימודים בטכניון. במקרה דנן, מדובר באירוע יחיד ועל כן הענישה המבוקשת נמוכה יותר. יחד עם זאת, במקרים של כניסה לחומר עזר אסור במודל, העונש הינו הרחקה לחצי שנה, ובמקרים של העתקות בוטות במבחנים סטודנטים קיבלו הרחקה בפועל לשנה וחצי עד שנתיים. היות ובענייננו מדובר בעבירה פלילית של זיוף, ההרחקה המבוקשת בפועל הינה לשנתיים.

10. לפי חוק העונשין, המזייף מסמך דינו מאסר שנה, ומי שזייף מסמך בכוונה לקבל באמצעותו דבר – כבענייננו – דינו מאסר שלוש שנים, ובנסיבות מחמירות אף חמש שנים. בנוסף, התביעה הפנתה להנחיות התביעה הצבאית הראשית, "עבירה במסמכים צבאיים", מהן ניתן ללמוד על החומרה הטמונה בזיוף מסמכים צבאיים, כגון אישור מילואים.

11. סיכומו של דבר, לטענת התביעה, התנהלותה של הסטודנטית, בעבירה עצמה וכן בהליך המשמעתי, הכחשתה הגורפת, הצגת גרסאות סותרות ומופרכות, העובדה שלא קיבלה עליה אחריות על מעשיה ולא הביעה חרטה, ניסתה לגלגל את האחריות לגורם שלישי – כל אלה מהווים שיקולים לחומרה, אשר יש לזקוף לחובתה.

ההגנה:

12. ההגנה ביקשה להעיד את מר [REDACTED], בן זוגה לשעבר של הסטודנטית (להלן: "העד").

13. עם תחילת העדות, התביעה התנגדה כי העד יתייחס לעובדות לכאורה הקשורות למעשה עצמו, וביקשה כי העד יתייחס אך ורק לעניין העונש, או יעיד עדות אופי, כפי שקובע סעיף 11.10 לתקנון המשמעתי, בשלב הדיוני של טיעונים לעונש.

- אב בית הדין התיר לעד לומר את דבריו באופן חופשי.
14. מתוך העדות (עמ' 6-8 לפרוטוקול הדיון): "אני עשיתי איזשהו מעשה, שאני חשבתי שהוא לנכון. אני רציתי לעזור לה, להקל עליה, על העומס. זאת הסיבה. ... הייתה בתקופה עמוסה, ואני רציתי להוריד ממנה עומס. יש לי חברים סטודנטים. ... בגדול, ביקשתי ממנה את המחשב שלה, יש לי חברים סטודנטים. ראיתי שהם מקבלים, שולחים טופס של המילואים. מקבלים או נקודות זכות, או פוטרים אותם מדברים. ביקשתי את המחשב שלה, המייל שלה היה פתוח. נכנסתי לגוגל, מאוד פשוט. חיפשתי איפה, לאן שולחים את הטופס. לקחתי טופס מחבר שלי שעשה מילואים תקופה מאוד ארוכה, סביבות החודש, חודש ומשהו. שיניתי את הפרטים, שמתתי את הפרטים שלה, שלחתי. זה הכל. ... אני לא חושב שיש לה קשר לזה, כי זה ללא ידיעתה. אני עשיתי את זה, כי אני רציתי להקל עליה. היא לא הייתה מודעת לזה. אתם גם רואים מה זה גרם. אנחנו כבר לא בזוגיות, נפרדנו."
15. במענה לשאלת בית הדין מה הביא אותו לדיון הטיעונים לעונש, השיב העד: "בפעם הראשונה לא רציתי לבוא. בפעם השנייה... עכשיו לדיון הזה, אני יצאתי מהמילואים, אמרה לי שהיא תנקוט בצעדים שפחות רציתי להיכנס אליהם" (עמ' 8-9 לפרוטוקול).
16. עוה"ד מטעם התביעה שאל את העד שאלות (עמ' 11-14 לפרוטוקול), כגון באיזו עבודה עבד בזמן האירוע מושא הקובלנה (תשובה: אבטחה בבי"ח); האם שלח את שני המיילים עם הטופס המזויף באותו היום (תשובה: כן, אם אני לא טועה); האם במהלך העבודה פתח מכשיר כלשהו ושלח מיילים (תשובה: לא); האם חסם משתמש ספציפי במייל של הסטודנטית, כך שלא היתה יכולה לקבל מיילים נוספים מאותו משתמש (תשובה: כן).
17. ההגנה טענה כי מדובר בבחורה צעירה, שכל חטאה היה כי ניהלה מערכת יחסים זוגית במשך ארבע שנים, וסמכה על בן הזוג שלה לשעבר. מדובר בסטודנטית שנה ב', ללא עבר משמעתי, חרוצה ומשקיעה. הלכה למעשה היא כבר קיבלה את עונשה, שכן חבריה לספסל הלימודים מודעים לסיטואציה בה נמצאת, והיא חשה בושה גדולה מולם ומול משפחתה. מעבר לחשש המרחף עליה בגין עתיד לימודיה, היא מתמודדת גם עם סיום מערכת יחסים בת ארבע שנים, בחינה של נזקים ומעשים נוספים שבן זוגה לשעבר עשה ללא רשותה וידיעתה, והחשש שבעתיד תיווכח למעשים נוספים שביצע, אשר כיום אינה מודעת להם. מאז האירוע היא חשה חוסר ביטחון וחוסר אמון באנשים, והדבר משליך על יחסיה עם חבריה ומכריה, ואף גורם לה לחשש כי יהיו לכך השלכות על יכולתה לקיים קשרים זוגיים בעתיד.
18. היא חשה שנעשה לה עוול, שכן כבר משלב תגובתה לתלונה בחרו להתעלם מטענותיה, והטילו ספק באמינותה, דבר אשר פגע בה עד עמקי נשמתה. מאז הדיון שהתרחש בחודש יולי 2023 ועד קבלת הכרעת הדין בפברואר 2024, חלפו שבעה חודשים. במשך כל זמן זה היא חרדה לגורלה, אך המשיכה בלימודיה והוכיחה כי היא סטודנטית ראויה.
19. תמיד שאפה להצטיינות, התנדבה במהלך לימודיה בתיכון, שיחקה בנבחרות, שונות, לרבות בנבחרת ישראל. קיבלה מלגה מלאה ללימודים בקולג' בניו-יורק כשחקנית, אך החליטה לעשות שינוי כיוון ולהתחיל לימודי בטכניון. כל זאת, במהלך שירותה הצבאי כספורטאית מצטיינת.
20. בעקבות שירותה כספורטאית מצטיינת קיבלה פטור ממילואים, אך למרות זאת לאחר פרוץ מלחמת חרבות ברזל התנדבה לשירות מילואים במשך 16 ימים. עקב פתיחת ההליך המשמעתי נגדה והפחד שהיא חשה

מהמערכת, לא דיווחה ולא ביקשה הקלות בגין שירות המילואים שביצעה במהלך מלחמת חרבות ברזל. כאשר קיבלה הודעה מהטכניון שהיא זכאית להקלה בגין שירות המילואים, כתבה שאינה מעוניינת בשום הקלה, רק בשל החרדה שחשה.

21. החרדות גרמו לה להתמקד בלימודים, והיא רוצה להוכיח שמגיע לה ללמוד בטכניון, שהיא מעריכה ומכבדת את המוסד. בסמסטר ד' ללימודיה קיבלה הצטיינות בפרויקט [REDACTED], וזאת למרות המצוקה הקשה שהיא חווה כבר כמעט שנה. כיום מתנדבת בליווי ניצולת שואה. היא עושה ככל יכולתה למען הציבור, מתוך כבוד לסביבתה ולקהילה שהיא נמצאת בה. משקיעה את מירב מרצה על מנת להביא גאווה למוסד הטכניון.

22. מסמכים שההגנה הגישה: תעודת בגרות, מכתבי הערכה ממורים בתיכון, תמונת גביעי זכיה בתחרויות [REDACTED], תעודת שחרור משירות סדיר, אישור על מהלך שירות צבאי, תעודת פטור משירות מילואים, אישור על שירות 16 ימי מילואים בדצמבר 2023, הצעה למלגת ספורטאים בקולג' מרסי, מייל אישור זמני להארכת זמן בסמסטר חורף תשפ"ד בגין שירות במלחמת חרבות ברזל, מייל הודעה על זכייה בפרס עבודה מצטיינת במסגרת קורס.

23. סיכומו של דבר ההגנה טענה, כי העונש צריך להלום את מידת הכוונה שהייתה לסטודנטית בעת ביצוע העבירה, כנהוג לפי עקרון ההלימה.

24. ההגנה ביקשה כי העונש שיושת על הסטודנטית לא יפגע בהמשך לימודיה, ויהיה לכל היותר נזיפה, עונש על תנאי, או עבודות לתועלת הציבור בטכניון. זאת, על מנת לא לפגוע בה מעבר לעונש המשמעוטי מאד שכבר חוותה בגין הימשכות ההליך, ומצבה הנפשי לאורו.

25. לשאלת בית הדין לסטודנטית, האם פנתה לגורם מקצועי כלשהו, או ליחידה ליעוץ ותמיכה לסטודנטים בטכניון, בעניין מצבה הנפשי והחרדות שהיא חווה, השיבה שלא פנתה (עמ' 21 לפרוטוקול).

גזר דין

26. השיקולים המנחים לקביעת גזר הדין קבועים בסעיף 11.11 לתקנון.

27. הסטודנטית ביצעה מעשה הונאה חמור במטרה להשיג נקודות לימוד אקדמיות, שלא כדין. התנהלותה פגעה בלב ההווה האקדמית, ובעקרונות הבסיסיים ביותר של הטכניון – **חתימה לאמת ויושרה**.

28. צר לנו שאף לאחר הכרעת הדין, הסטודנטית לא קיבלה עליה אחריות על מעשיה ולא הביעה חרטה.

29. עדותו של בן הזוג היתה עשויה להיות רלוונטית בשלב ההוכחות. היא לא הייתה רלוונטית בשלב דיוני זה, משום שלא התייחסה כלל לעניין העונש, או לאופייה של הסטודנטית.

הבאת העד, שאינו עד אופי, בשלב זה של הדיון, מהווה ניסיון פסול ובוטה לערער על הכרעת הדין, ומלמדת כי הסטודנטית לא הפנימה את תקנון המשמעת, ולא השכילה להבין את חומרת מעשיה. למעלה מן הצורך יאמר, כי עדותו של בן הזוג סתרה גרסאות קודמות שההגנה הציגה בדיון ההוכחות, לא התיישבה עם עובדות בתיק (מסמכים בכתב), וממילא לא סייעה לסטודנטית.

30. מעשה הזיוף וההונאה שביצעה הסטודנטית, מהווה מעילה חמורה באמון ובמוסר, ודורש עונש הולם, שישקף את חומרת המעשה, ירתיע סטודנטים אחרים מביצוע עבירות דומות, וישרר מסר חד משמעי: התנהגות זו אינה תואמת את דמות בוגרת הטכניון, ומוסד הטכניון לא יסכים להכילה.

31. לאחר ששמענו בקשב רב את טענות הצדדים ושקלנו את מכלול השיקולים, לרבות הנסיבות האישיות של הסטודנטית, החלטנו פה-אחד, להשית על הסטודנטית את העונשים הבאים:

- א. ביטול קורס נבחרות ספורט 392904 במסטר אביב תשפ"ג (לפי סעיף 12.6 לתקנון).
- ב. הרחקה בפועל מלימודים בטכניון למשך שנה"ל תשפ"ה (לפי סעיף 12.7 לתקנון). הסטודנטית רשאת לשוב ללימודים בטכניון בשנה"ל תשפ"ו.
- ג. הרחקה על תנאי מלימודים בטכניון לארבע שנים, בתוקף עד לסיום הלימודים בטכניון, תופעל במקרה של הרשעה נוספת בעבירה לפי סעיף 4.1 (לרבות תתי סעיפיו) או 4.11 לתקנון (לפי סעיף 12.7 ו-12.16 לתקנון).

מר רז עזר בוזגלו

רז עזר בוזגלו

פרופ"א ישי ויסמן

ישי ויסמן

פרופ"א יהודה פינצ'ובר

יהודה פינצ'ובר